Trygdin á sambýlum til eldri er ikki nóg góð

Brunaumsjónin sigur, at á summum sambýlum til eldri eru brunatrygdin ikki í lagi og tí verður kravt, at ábøtur verða gjørdar beinanvegin

BRUNATRYGD
Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

Eldrasambýlið í Hvalba lýkur ikki krøvini frá Brunaumsjónini, men Brunaumsjónin heldur, at tað eru fleiri samyli í somu støðu

Trygdin á summum sambýlum til eldri, er ikki nøktandi.

Tað sigur Brunaumsjón landsins.

Jákup Midjord á Brunaumsjónini, sigur, at tað eru nógv ymisk viðurskifti, sum gera seg galdandi.

Tað kann vera, at rýmingarleiðirnar eru ikki nóg góðir, at trappur, hurðar og útgerð at sløkkja eld við, er ikki nøktandi.

Hann vil kortini als ikki fara so langt sum at kalla hesi sambýli fyri deyðsfellur.

- Men har eru kortini viðurskifti, sum mugu fáast í rættlag, sigur hann.

Fyribils hevur Brunaumsjónin sýna eitt sambýli. Tað er sambýlið í Hvalba, sum er sýnað eftir umbøn frá kommununi.

Úrslitið av tí er, at Brunaumsjónin hevur sent kommununi ein lista við krøvum um viðurskifti, sum skulu fáast í rættlag.

Jákup Midjord sigur, at orkan á brunaumsjónini er avmarkað, so hann dugir ikki at siga um Brunaumsjónin fer at gera meiri burturúr at sýna sambýli til eldri, ella nær tað kann gerast.

Uppgávurnar verða raðfestar soleiðis sum arbeiðsorkan er til tað, sigur hann.

Kortini hevur hann varhugan av, at onnur sambýli hava somu trupulleikar, sum tað í Hvalba.

Munandi strangari krøv

Hevur eitt sambýli ikki fleiri búfólk enn 10, eru brunakrøvini ikki øðrvísi enn til eini vanlig sethús, sigur maðurin á Brunaumsjónini.

- Tá ið vit tosa um sambýli, ganga vit út frá, at talan er um búfólk, sum at kalla klára seg sjálvi.

- Men hinvegin er veruleikin tann, at trot á røktarheimsplássum hevur havt til avleiðing, at tey ymsu sambýlini í stóran mun verða brúkt sum røktarheim, har fólk ikki klára seg sjálvi, men í meiri ella minni mun eru óhjálpin og sita í koyristóli ella liggja í seingini burturav ella partvís.

Jákup Midjord sigur, at í slíkum førum eru heilt onnur og strangari brunakrøv galdandi.

- Tá eru somu brunakrøv sum til røktarheim og til sjúkrahús, sigur hann.

Hann sigur, at trupulleikin er, at viðhvørt verður endamálið við slíkum húsum broytt, sum tíðin líður. Upprunaliga varð talan um eitt vanligt sambýli í Hvalba, har búfólkið kláraði seg at kalla sjálvi og tí vóru brunakrøvini hareftir.

- Men í dag er talan í stóran mun um eitt røktarheim, har búfólkini ikki klára seg sjálvi og tí er talan eisini um heilt onnur og strangari brunakrøv.

Og hann hevur varhugan av, at hvalbingar eru ikki einsamallir um hendan trupulleikan.

Stutt skotbrá

Hann leggur afturat, at trupulleikin er serliga stórur, at vanlig sethús eru keypt til ymisk endamál av slíkum slagi, tí har kann mangan vera torført at fáa brunaviðurskiftini í rættlag.

Og brunaumsjónin liggur ikki á boðunum, tí Hvalbiar kommuna hevur ikki fingið meiri enn ein mánað ella so, at fáa viðurskiftini í rættlag.

- Men vit liggur ikki fyri hjá kommununi fyri at ganga undir treytirnar til ásettu tíðina og kann hon grundgeva fyri, hví so er, eru vit eisini altíð at tosa við um nýggjar tíðarfreistir.

- Tað, vit leggja stóran dent á, er, at gongd er í málinum, tí so kunnu vit altíð tosa um tíðarfreistir, leggur Jákup Midjord afturat.

- Tað er ikki nøktandi, at onki verður gjørt.

Men hann leggur eisini dent á, at Brunaumsjónin er eisini sinna at raðfesta, so at tað rýmingarleiðir og ymiskt annað, sum er mest neyðugt, verður gjørt fyrst og so kann ymiskt annað bíða til aftaná.

Nøkur fólk spilla spælið

Nógvastaðni er tað ein trupulleiki, at fólk at fólk blaka rusk frá sær, akkurát, sum best ber til, uttan at leggja petti í tyrvingarpláss og bingjupláss

BURTURKAST
Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

- Hjá teimum allarflestu er onki at seta fingurin á. Men tað eru nøkur fá sum liva og láta sum tey vilja, uttan at hugsa um hini.

Hvalba er eitt av teimum plássunum, sum hevur trupulleikar av, at nøkur fá fólk í bygdini virða ikki skipanina, sum kommunan hevur í samband við burturkast.

Trygvi Midjord er formaður í teknisku nevnd og hann sigur, at tann stóri meirilutin av fólkinum aktar ta skipan, sum kommunan hevur sett í verk.

Men tað eru nøkur fá, sum ikki leggja í nakað og sum tveita frá sær, akkurát, sum best ber til.

Og tey elva til stórt fortreð og nógv eykaarbeiðið hjá kommununi.

Hann sigur, at serliga sjónskt hevur hetta verið, nú binguplássið hevur verið stongt, tí ovnurin hjá IRF hevur verið óvirkin.

Hóast bingjuplássið hevur verið stongt, eru tað fólk, sum kortini tveita burturkast frá sær á bingjuplássið og sleppa tey ikki inn við tí, verður tað bara tveitt uttanfyri. Høgt stik er rundanum plássið og tað er eisini komið fyri, at stikið er klipt fyri at fáa rusk innum.

Avleiðingin er, at hóast ruskplássið varð stongt, mátti umsjónarmaður frá kommununi hvønn dag yvir at rudda.

Hetta sama ger seg galdandi nógva aðrastaðni.

Eitt, sum eisini kemur fyri, er, at fólk koyra gráa IRF posan í bingjurnar. Men kommunan betalir fyri at fáa bingjurnar tømdar og hon betalir eisini fyri at fáa ruskposarnar tiknar. Verða posarnir koyrdir í bingjuna, noyðist kommunan sostatt at betala tvær ferðir fyri sama burturkast.

Tað sama ger seg galdandi við tyrvingarplássunum. Har sigur stór skelti, at tey eru bara til tøð og gamalt hoyggj, men kortini kemur fyri at síggja plastposar og annað burturkast har. Eisini hetta krevur eyka arbeiðið av kommununi.

Tí heita tey, sum standa fyri ruskplássinum í Hvalba staðiliga á fólk um at

Tað er eisini so sum so, hvussu fólk skilja burturkastið.

Hendan dagin, umsjónarmaðurin í Hvalba var á ruskplássinum og ruddaði, sovorðið burtur, sum fólk høvdu tveitt uttanfyri, kom hann fram á einum kláran plastposa við seks óskotnum høglpatrónum í.

Hetta halda teir, eru heilt ábyrgdarleyst, tí óskotnar patrónir kunnu gera skaða, ella tær kunnu fella í óvitahendur og so veit ongin, hvat kann henda.

Arni Nielsen hevur Faroe Trade í Fámjin og hann selur byrsur og alskyns útgerð til byrsur og sostatt eisini patrónir.

Hann sigur, at tað eru lítil sannlíkindini fyri, at patrónir, sum verða koyrdar í bingjuna hjá IRF kunnu gera skaða. Men ongin veit, hvat kann henda, leggur hann afturat.

Í øllum førum sigur hann, at patrónir hoyra hvørki heima í bingjuni ella í gráa ruskposanum.

- Tað er blýggj í patrónum og tí skulu tær beinast burtur í tann grøna posan, sum er til vandamikið burturkast.

Sjálvur hevði hann skorið toppin av patrónunum, stoytt høglini úr og koyrt tað í tann grøna posan.

Ruskpláss

Bingjurnar á ruskplássinum í Hvalba stóðu at bresta, tá ið stongt var eitt skifti herfyri. Men, sum tað sæst, liggur nógv órudd uttanfyri, tí fólk tveittu bara á plássið kortini Ovast í horninum standa óskotnu patrónurnar, sum umsjónarmaðurin hjá kommunini fann í einum plastposa á ruskplássinum